

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De operis libertorum

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](#)

De obse. a lib. pa. pre.

C De obse.
a liberto pa-
tro. p̄stā. ru-

s e **T**ia. ille
p̄cedet
No. de duo
b̄ doctorib⁹
codē tpe sa-
cetis q̄s p̄ce-
dit. & vide
bar. i. i. j. d
albo scrib. &
not. in. i. in
prin. de ɔ̄su-
lib. li. x. que
sing. allegat
q̄ pri⁹ licen-
tia⁹ & ex ma-
gno interual-
lo doctorat⁹
p̄ferit non so-
lū licentia⁹ s̄z
et doctorat⁹
in illo inter-
uallo. q̄d no-
q̄ fuit de fa-
cto s̄z Bal-
in auē habi-
ta i. viij. col.
C. ne fil. pro-
pa. vicit q̄ li-
cētia⁹ & habe-
tur p̄ schola-
ri. q̄d si vñ⁹
doctor ē iu-
ris canonici
alius civilis
vñ⁹ p̄ 10. an-
in . c. cleric-
iū iudic. qd
si sacre pagi-
ne. vide in. c.
cā te. d. etate
& qualitate. &
adde q̄d no-
bal. in. i. ne-
minī de ad-
uo. diuer. iu-
di. & an licen-
tiatus veniat
appel. doct.
habetur per
bal. in. i. in
pe. col. lo. ma-
tri. & in. i. pe.
S. d. tē. milit.
ad hoc adde
no. p̄ bar. i. l.
ij. S. prius. d
vulg. & pu. &
qd si est do-
ctor v̄trius.
q̄z iuris an p̄
serat simili-
ci doctori. vi
de p̄ baldum
i simili q̄ sic
in. i. sed & mi-
litias in p̄n.
S. de excu. tu-
to. qd si filio
ē doctor. p̄f
non quis p̄-
seratur. vide
no. per simo.
d burfiano i
phemio cle-
mentinariu⁹.
ADDE ple-
ne sely. in. c.
p̄mo de ma-
io. & obe. &
ro. consilio.
ccxxiiij. vbi
an licentiat⁹
debeat p̄ce-
dere scđ do-
ctoratu post
& q̄t b̄colo-

bz portionē debitā iure institutiōis nō accrescit
portio eius qui venit per contra ta. sec⁹ si ambo
venirent p̄ cōtra ta. q̄ veniūt eodē iure. Secun-
do no. q̄ ille qui petit supplementū p̄inde habe-
tur: ac si peteret per contra tab. vt hic.

Ex. sequenti.

C An iudex appellatiōis possit p̄nunciare snia⁹
nullā: & an possum petere snia⁹ p̄nunciari nullā
& si aliqua est peto p̄nunciari & ea rescindi tanq̄
iniustā. Et an si peto restōnem in integrū iudex
possit p̄nunciari de nullitate. Et an si peto prin-
cipaliter snia⁹ p̄nunciari nullā: iudex possit pro-
nunciare de iniuitate.

c **A**rmelia. Iudex appellatio-
nis p̄t p̄ parte se-
tentia⁹ p̄firmare p̄ pte nullā p̄nuciare.

.b. d. in snia. habetis. s̄. fa. her. l. quidā. Op. gl.
tex. s̄. fa. her. l. in hoc iudicio. Dicit glo. hoc iō
quia diuersa sunt capitula. **C** Mot. ex hac. l. q̄ iu-
dex appellatiōis p̄t p̄nuciare sniam nullā: vt. l.
quedam mulier. s̄. fami. her. Ex quo apparet q̄
glo. que ē in. i. C. qñ̄ puo. nō est ne. nō dicit ve-
ri. Dicit eni⁹ q̄ si appellas a snia nulla iudex nō
debet p̄nuciare sniam iniustā īmo vñ⁹ pronun-
ciare nullā vt hic. q̄d dic: vt. l. si exp̄ssim. j. de ap.
C Itē no. q̄ possim petere sniam. p̄nuciari nul-
lā & si aliqua est peto. p̄nuciari & ea rescindi tanq̄
iniustā: vt h̄ pro hoc in. i. C. qñ̄ puo. nō est ne. &
est casus in. c. cōstitutus extra de i. integ. rest. vbi
possim petere cōtractū p̄nuciari nullum & si ali-
quis est possi⁹ petere rescindi per resti. in. integ.
C Sed quero qd si peto simpliciter resti. i. integ.
an iudex p̄t p̄nuciare de nullitate sicut in. cā
appellatiōis. Ad partē affirmatiā facit. s̄. d. mi-
no. l. verū. s̄. e. facto. **C** Itē quero qd si aliquis
petit principaliter sniam. p̄nuciari nullā an iu-
dex possit p̄nuciare de iniuitate snie. De istis
questionibus tractaf per Inno. extra de offi. de
le. c. cū cōtingat. in glo. ma. p̄posui h̄ aō dicere
in. i. i. que sen. fine ap. rescin. dicā alibi.

C De obsegis a libertis p̄ono p̄standis. Rub.

Tiam militis. No:
istud principiū idēz nos habem⁹ in. i. i. C.
de ɔ̄su. li. xij. q̄ ille q̄ antiquior p̄ce
dit modo sunt duo doctores eodes
tpe facti. Lerte erit dīa in erate & alijs cōditiō-
nibus & ille precedet⁹ vt hic ibi inter collibertos.

p **R**ocuratore. Quero
p̄t accusare ingratus p̄ procuratores
nōne hec est cā capitalis: vt. l. edicto. s̄. rei. s̄. de
bo. pos. cū suis simi. ergo nō admittis procura-
tor: vt. l. pe. s̄. ad crīmē. de pu. iudi. Dicit gl. dic
vt. l. sed hec. s̄. i. s̄. de procu. vbi idem tex. Rū. nā
suffici q̄ sit cā reductiōis in seruitute nisi sit in-
tentata criminaliter. s. ad vindictā publicaz. s̄z h̄
fuit intentata ciuiliter vt hic. & l. sed hec. s̄. i. idē
& in adulterio si agatur ad thori sepationez. ista
dicitur ciuilis cā: vt in. c. tue extra de procu. tñ̄ in
hoc licet sit ciuilis: quia delictū versatur debent
poni oia limitate vt sit certū sicut in accusatione
criminali: vt. l. libellorū. s̄. f. de accu. facit. l. pre-
tor edixit. s̄. i. de iniur. & l. itaqz. de dolo. & tex. in
.d. c. tue extra de procura.

C De operis libertorum. Rubrica. l. xiiiij.

J quis operas.
Dicitur hic q̄ transit ad filios stu-
pulatio oparum. q̄ro qualiter tran-
sibit Rñdeo post mortē patris ad

De oper. lib.

mittitur successio: vt hic nō eo viuo: vt. l. et iuri-
iu. s̄. si liberi. j. e. ideo dic: vt. C. de ope. li. l. liber-
ti liberteqz.

f **A**briles. Vos scitis q̄ gl. cōi

ter accipit fabriles
p̄ certis sicut etiam no. gl. in. l. si nō for-
tem. s̄. libertus. de 2di. inde. Ja. de are. intelligit
aliter & forte nō peius q̄ gl. qd refert Ly. C. de
ope. li. l. liberti liberteqz.

Ex. sequenti.

C Si decretū statim iterponat̄ post emācipatio-
nē an p̄inde sit ac si esset decretum interpositu⁹
in ipsa emancipatione.

v **L** iurisiurandi. Ista ē
bōa l.

vos habuistis. s̄. e. l. ij. q̄ pretor dat iudi-
clum oparuz in libertaz. mō bic d̄f qualiter obli-
gatur & in hoc p̄ncipio regitur q̄ sit libertus. &
cā libertatis iuret ad hoc vt obligaret iureiurā-
do. q. d. q̄ ingenu⁹ nō obligaret iureiurādo & ē
verū: vt. l. si qs p̄ eo. in prin. de fideiul. nec seru⁹
obligabitur iurādo: vt hic in ver. iurare. & glo. h̄
dicit. Lōtra. s̄. de iureiurādo p̄ totū. & C. si ad-
uer. vēdi. in auē. sacramēta: vbi ex iuramēto qui-
libet obligat⁹. So. qñ̄z iuriurādu prestatur su-
per p̄terito ad lit. decisionē & tūc dabitur actio &
obligatio: vt. s̄. de iureiurādo p̄ totū. quoddaz
iuramētu⁹ interponit̄ ad confirmationem p̄tract⁹
vt in auē. sacramēta puberū. C. si aduer. vendi.
quoddā est iuramētu⁹ qd interponit̄ mere ad
introducedā obligationē. vt si iurē me tibi datu-
rū cētū vel aliquid facturum tūc nō introducit ob-
ligationē nisi in liberto: vt hic & l. si qs p̄ eo. j. d
fideiul. & l. vlt. j. de li. ca. in tantuz q̄ inno. tenet
etiā q̄ de iure canonico nō erit actio vel obliga-
tio. ita no. extra de isti. c. cū venissēt. & extra de iu-
reiur. c. quintaualis. l̄y quidā alij dicant contra.
C Item. op. dicitur hic q̄ debet iurare cā liber-
tatis. contra. j. in ver. plane. So. quidam dicunt
q̄ p̄mum dictū huius. l. corrigitur. alij dicūt me-
lius q̄ cā libertatis sit cā remota licet nō sit pro-
xima. & cū dico de proxima cā intelligif nō mul-
tū remota vt habuistis in. l. vrori. s̄. d. au. & ar. le.
Itē dicit hic q̄ iurare debet ante manutissionē
vel post statim. s̄z qd si iurauit ante manutissio-
nez: sed secuta est statim manumissio. Glo. dicit
q̄ idē qd tene menti bene ad. q. pater donauit fi-
lio vos scitis q̄ donatio inter patrem & filium in
potestate nō valet. sed si est emācipatus sic. Qui
dam emācipauit filium & dedit ei aliqd & post hoc
iudex decretū interpoluit. opponebas q̄ emāci-
patio nō valuit cū fuerit facta ante decretum in-
terpositu⁹. Ego dixi h̄i p̄ hāc glo. **C** Ultimo
quero an in dubio presumi iurari causa liberta-
tis. gl. q̄ sic qñ̄ incōtinenti. facit. l. queritur. s̄. i
bonis de priui. credi. qd tene mēti ad multa. nō
dico plus nnīc.

Ex. sequenti.

C An filius possit repudiare hereditatē p̄nam
& retinere emp̄iteosiz: ibi. Quero. Et an cū qs
acepit emp̄iteosiz p̄ se suisqz filiis legitime ma-
sculis & feminis pariter admittātur: ibi. Quidā.
Et an stāte predicta cōcessiō: si p̄ filium beredez
vniversale iſtituit feminā in re certa nibilomin⁹
ad emp̄iteosiz p̄ter admitti debeat: ibi. Secū-
dūz. Et an cū pf facit legatū filie transcendēs le-
gitimā cum hoc q̄ de bonis suis plus petere nō
possit: an hoc nō obstante possit votem maternaz
petere vide in. f.

Si liberi. No. illū v. paru⁹ aut̄ refert
no. q̄ per patrem p̄t que-

gus p̄serat
canoniste in
būficialibus.

C De opis
libertoz. ru-
b i. Vrissu⁹
rādi. gli

bet obligat⁹

Ex iuramen-

to: q̄libet p̄t

obligari. ad-

de bar. in. l.

iusiurā. qd

ex conuenti-

.s̄. d. iureiur.

C Vos sci-

tis. facit qb

no. bar. in. l.

vniversa. C.

de p̄cī. impe-

offer. & in. l. si

ita qs. s̄. ea.

l. d. v. ob. &

qd no. in. l. ij.

C. qd me cā

& in. l. pe. C.

de condi. ob-

tur. cau. & t.

istud facit ad

q. de teste vi-

cēte qd fuit

factū tēpore

guerre. po-

stea rep̄f q̄

fuit factum

pap̄ an guer-

ram qd nibi-

lomin⁹ dicā

s̄. tpe guer-

re & ita dice-

bat bald. &

smol. per illū

tex. i. l. diuor-

tio. in. prin.

so. ma. & v̄b

qd no. bar. i.

.l. i. de sol-

.j. de incen-

rui. nau. itez

ad illudvide

qd dixi in. i.

cau. lect. ff.

ve. nō cōme-

moro.

ADDE que

posui in. l. vi

uortio.

C. S. si liberi. quid de emphiteosi. Emphiteosis an hereditate hereditatis si pater stipulat pro se et filio et. addit qd bal. trium tenuit in. l.ij. C. de suis et legi. adde bar. i. l. si no. sot. S. liberis in si. de p. d. inde. et bal. in. c. i. de suc ces. seu. et imol. in. l. qd dicit de ver. obli. bal. in. au. vni si parent. de inof. test. in si. et sic videlicet hic et emphiteosis non possit transire ad heredes cneos et sic in ppe.

tuu dari pot

Idem t3 bar. in

.l. qd dicit d

yo. ob. et in

.l. si tibi de

ce. S. pactus

de pactis qd

intellige: vt

dirit bart. in

.l. si patroni.

in pn. S. ad

tre. h. bar. vi

de tenere h

riu. in au.

p petua et iau

tē. q. r. in si.

C. de sa. san

ec. et i. l. si fi

nja. S. si de

veccigalib.

in. l.ij. col. de

cl. s. fec. ibi se

cudo quero

et vide quod

ibi scripsi. et

vide io. an. i

re. in pftia. d

proba.

C. Aduerter

qd. S. emph.

halle. vide

ee correctus

p. S. licentia

i au.

et al.

et emph. col.

.ix. et sic vide

tur qd gl. in

.l. etiā i pn. et

ibi bar. solu

ma. no. b. di

cat. et bal. in

.d. l. etiā vi

et. d. S. cor

rectu quo ad

eps no quo

ad qualitatē

successoris

nisi forte co

suetudo se

heret in op

positū: qd te

consuetudo

et seruanda

nec posset fieri ultra quā permitteret consuetudo. et de hoc ultimo habe

tur per bar. et doc. in au. qui rem de sa. san. ec. et hec sol. suit originaliter

Io. an. l.3 bal. no alle. in. c. in pftia de pba. sup glo. sed trium v3 p. d. S. ex

toto sit correctus. t3 spe. in ti. de loca. S. nū aliqua. v. vii. queris. . bal. et

cessante consuetudine videt idē tenere in au. sigs de sa. san. ec. et idem ibi

t3 L. et cōtē doct. et vide bal. in. l. C. de iure. emph. et in au. ppetua

de sa. san. ec. et imol. in. d. l. quod dicit. et aliqd per imol. post bal. in. d. l. et

in prin. et addit que. j. proxime scripti. et qd no. bar. in. l. gallus. S. quidā re

ete. de libe. et postbu. et hanc ultimā partē videt etiā sentire bal. in. d. l. etiā

in addi. et in. l. ii. C. de suis et legi. addit tñ casum valde no. in quo emphiteosi

poterit etiam absq. quentione ad heredes extraneos trāmitti. nec

finitur tertia generatio. quā casum no. bar. in. l. q. cungo. C. de omni agro deser. li. xi. no tamē affirmat videlicet qd si fundus in emph. datus

et sterilis et emphiteoticari artificio effectus est melior: tunc etiā ultra

tertiā generationē res retineri potest et ad extraneos trāmitti. et istud ultimū reperit quod sequitur ro. in rub. de arbi. in. f. ix. charte. et quō in cōtractibus intelligatur ista verba cōcessit vsq. in tertiaz generationē. vide

bal. in au. si quas ruinas de sa. san. eccl. quem sequitur 'Se. de anch. in

ele. i. de pe. et dum. S. dixi. an. S. emphiteosim sit correctus. addit glo. in

S. adeo insti. loc. et gl. in. d. au. si quas ruinas. et smo. in. quodā cōsilio qd

incipit Guidantonius de panno. tamē no decidit. sed dicit sorte debere at

tendi cōsuetudine que est optima legū interpres. p quo adde not. in au.

q. rem. C. de sa. san. eccl. vtrū aut emphiteosis trāseat in monasteriū. vide

bal. post bar. et doc. in au. ingressi. in. vi. col. de sa. san. ec. in. c. clericus i. fi.

si de seu. sue. cōstro. inter dd. et agna. et no. in. c. in pftia. de pba. vide bal. et
l. antiquitas. i. pn. C. de usus. Et si recipio emphiteosim pro me et heredi
bus meis. an intelligas de prio herede tñ et facit iste text. in. S. si liberi. ad
qst. qd si vn. patron. decebat plurib. relictio heredib. ex disparib. por
tionib. puta vnū ex dimidia alios ex trib. vnijs p quolz dicil esse ius pa
tronat' penes

quolz equalē

ter et ius pñ

tandi. vñ si

vn. fuit pñ

tatus ab illis

duob. obtie

nebit s3 ino

zio. an. in. c.

.i. de iur. pa

Itē et multo

magis si te

stator heredi

b. iniuxit ec

clesiā strui

vel altare or

dinari. secus

vobis essent

duo patroni

et vnu reliq

ratvñ heret

de et ali. plu

res. na tantu

valebit vox

illius qntum

illoz pluris

.c. plures de

iure pat. qd

no. et tene mē

ti qd itali iu

re patronat'

nouiter que

rēdo semper

regritur au

ctoritas ep̄i

ut no. io. an.

.i. c. ex sinua

tione. de iu

re pat. Et an

ius patrona

tus transeat

ad filios no

heredes. et an

ad iustitos

re certa. vi

de plene pe

de anc. i cle

.ij. de iu. pa

post sede. in

2. xi. xvi. et i p

filio. cxxix. et

ibi et p. do

7. c. p. pau

quo transeat

cuz vniuersitate et an transeat ad extraneos: et an ad filios naturales. vide

bal. in. l. eam quā. C. de fideicō.

ADDE an emphiteosis ecclesiastica

trāseat ad heredes cōneos que posuit in. l. et ubi plene: et an emphiteosim

pīscripta sapiat naturā separata ab alia emphiteosis. vide bal. cōsi. xxi. ii. lib.

An aut̄ emphiteosis trāseat in monasteriū. vide pe. de anch. cōsi. cxxiiij. et

quō intelligas masculina generatio in emphiteosi p eundē 2. xi. cclx. et ap

pellatione heredio in emphiteosi q veniat. vide cal. 2. xi. xv. de vbo signifi

b. Deficientibus masculis. hoc limita nisi seudū sit exigū ita dicit bal. i

.c. i. S. est et alia que su. pri. cau. benefi. amittē. dixi post bal. in. l. gallus. S.

etiam de lib. et postbu.

c. Est singulare. Mo. singulare dictū et cū op. bar. S. trāfit pe. de anch. in

cle. ij. de iu. pa. Et ad no. hic p. bar. in. oibus istis. q. vide imol. i. c. potuit

de loca. in. aīpe. char. vbi videt restringere dicta bar. pcedere in emphiteosi. tñ.

Ordine successuo. vide quod scripti post imol. in. d. l. gallus. S. i.

Et ibi no. Et quod scripti post bal. in. l. cetera. S. i. de le. i. et videt tex. in

.c. i. de succ. seu.

Quod pbatur. bal. t3 trium in. d. l. liberti. in. xi. col. et i. d. au. quas actō

nes. et per optimas rōes quas vide. et bal. in. d. l. qm nouella. et qd no. bal.

in. l. si qd. S. et generaliter. de inof. tes.

Diminuere. S3 imol. videt qd pater possit diminuere ius questū p cū

filie sue p no. p bar. per illū tex. in. l. q. rome. S. flauius. de ver. ob. i. q. sua

et bar. id qd ipse tenuit hic. etiā consuluit in cōsi. ici. apud aliquos in. q. ij. b3

duo dubia. alias scipit dñs amatus. et spe. in. d. S. numc aliqua in. v. clyj.

alias. elvij. et facit qd no. bal. in. l. gallus. S. i. de libe. et postbu. et bal. in. l. si

adulta. C. de here. act. et in terminis bal. in. d. au. si quas in pe. col. et i. d.

.l. liberti. in. xi. col. et in. l. itē videndū. S. nūc videamus. de peti. here. et i

De suis et legi. libe.

Bar. hic cōcordat ang. in. l. itē videndū. s. nūtē videamus alias. s. si. de peti. here. vbi refert ia. bu. ita cōsuluisse. et de hac. q. vide sali. i. l. fi. C. de iure emphī. et an vnu ex fratribus possit pro pte sua facere investiri alteruꝝ ex pluribꝝ fratribus. vide bal. in. l. fi. C. de suis et legi. cōfimi. et vide. l. ser. vnu. in. s. si quid alicui. de le. et id per dy. et ray.

C. Lōsului. riuꝝ. vide ad h. dicta ang. in. cōfisi. clxx. vbi videtur tenere op. bar. hic. vide bal. in. l. quo niaꝝ nouella. C. de inos. testa. vbi re. fuit bar. con soluisse ideꝝ quod hic. et omnino vido bal. i. l. liber. t. C. e. et no. p. bal. in. l. si adulata. C. de here. acti. et videtur est qd no. bart. in. l. fideicō. s. si quis ita. de le. iij. et qd no. bal. i. l. si qf. s. et gene raliter. C. de inos. testa. et limit. vt p. bal. in. v. l. qm̄ et de bac clausula. q. sit tacitus et contetus vi de pulchre bal. i. l. iij. C. de iure do. ad fi.

b o De re. h pbaf. Adde bal. i. l. iij. in. iij. col. C. de lib. et eo. lib. et bart. plene in. l. fi. j. de duo. reis.

c o Vlo vi etu. vi de bart. de huius. l. itel lectu. in. l. si no. for. s. li. bertus post gl. ibi. de cō di. ide. et bar. in. l. iij. C. de neg. ges. et vi de oino bal. in. l. liberti. C. d. ope. lib.

d C Ege itine ris. No. de medico qui vadit p cert. salario ad aliqui locuꝝ qz debet ha bere salariū pro illa die qua itinerat add. bal. i. l. liber. i. viii. col. C. e. fi th recepit d se ro no. hz sala riū. p vna die l. iij. d. ānu. le. et ibi bal.

tatur: ut hic et ita erit in proposito. Preterea suscitat institutū ex quacunq; pte institutū esse etiā ex modicissima: ut consuetus eiūs patronatus: ut. l. sed ex modica. j. tit. i. ergo ita in proposito. Preterea si poneremus filiuꝝ simpliciter exhibere datum hoc nō sufficeret ad excludendum euꝝ a iure patronatus: sed eēt necesse q. sit exhiberatus mala mente. In dubio presumitur nō mala mente: ut. l. si patronus. s. si qd nō mala mente. et. s. seq. j. ti. i. ita in proposito cum filia sit istituta in re certa et est iussa esse cōtēta et quod plus de bonis suis petere nō possit dicta verba debet intelligi q. plus de bonis defuncti petere nō possit iure heredi. s. hz d. priuari eo iure quod habet: ut filia nō ut heres: ut iure patronatus et emphiteotico: ut probant iura predicta: et probat. j. proxima. q. Nō ob. iura alleg. per spe. prio nō ob. l. feminine. C. de secun. nup. q. ibi mater nō cogitur referuare filiū rōe alicuius cōventionis habite cum alio: sed ex vigore illius constitutionis que disponit: ut mater ibi possit eligere vnum ex filiis. sed in. q. nostra veniret contra cōventionē habitam cum alio: si eligeret vnum ex filiis. Nō ob. q. pater potest priuare filios nō soluendo canone: q. hoc est ex natura cōventionis. et cōuenientio nō offendit: sed concedens. sed eligen do vnum ex filiis offendit conuētio: q. voluit filios pariter admitti. Nō ob. q. pater potest assignare libertum vni ex filiis: et responde: ut ex p. dictis apparet. Quero pater instituit filiam in certis rebus et iussit eam store tacitam et contenantā: et q. plus de bonis suis petere nō possit et posse q. res ille sunt ultra legitimam. modo illa filia vult dotem maternaz. queritur an posset. opponebatur q. no: q. p. illa verba plus petere nō possit videtur habere animum compēsandi: ut. C. de rei vxo. act. s. sciendum. Consuluit cōtrariū q. bona intelliguntur deducto ere alieno: ut. l. bonorum. z. l. si subsignatum. s. bona de v. sig. Modo filia petit dotem tanq; es alienum: nec petit de bonis suis: q. illa intelliguntur deducto ere alieno. pro hoc allegatur pro casu. l. pretor. s. eman. pati. s. de col. bo. ita etiā in precedēti q. petit emp̄hiteosim: ut es alienuꝝ nō ut de bonis defuncti quod no.

s I quando.

Pro liberto. Qualiter fideius. sor accedat obligatio nē operarum habetis no. in. l. cum filio. s. i. j. de v. ob. et l. sicur. et l. si q. pro eo. de fideius. et l. nemo est qui nesciat. de duo. re.

o Bere. No. tex. ibi cum pprietas nem. de quo plene dixi in. l. nemo est qui nesciat de duobus reis. et dixi etiam in. l. si quis id quod. eo ti. tora die sunt instrumenta pacis et cōcordie et promittit plures ex vna parte pluri bus ex alia parte se inuicem nō offendere: erit ne plures rei credendi et debēdi. Lerte non: q. ad

e i **De suis et legitimis.** Rubrica. **i** **Testati** nō succedit: q. z. Sed h. bar. expresse firmat bal. in. c. i. i. prin. de success. seu. nū statutū cēt per cōsuetudinē aliter interpre tatus. et ita refert se plures cōsuluisse et hētū per cundē bal. in. l. iij. C. qui tes. fa. pos. et in. l. cū antiquoribus. C. de iure deli. p. vltimō. in. l. i. C. qn iperator inter pupil. et vidi. vbi tenuerūt predictā op. bal. et h. bar. et vide

tur tenere ang. per illū tex. et in. l. testamēto. C. de test. mil. id in cōtestatio ne filet. Et in hac materia cōsuluit bar. et hētū p. imol in. l. centurio. de vul. et pupil. et in. c. cū tibi de test. ad fi. et albe. de rosa. in quadā sua disputa tione et bal. in. l. in testō. s. de legi. tuto. et vide oio bal. in. l. iij. in. fi. C. si pē den. ap. moris interue. et L. etiāz in. d. l. iij. C. qui tes. fa. pos. cuius op. etiā

et secur. cō

fulēdo imol.

in. fi. incip.

in. catu. p. mīl

so. p. rō. discu

tēndē ē qui

succēs. in. i

p. baretur ali

ter ē de cō

v. loquēdī

et ita itellige

op. bar. et

bal. in. p. silio

incipi. in. xpī

note amen. si

mater et si ex

tat. t. h. bar.

q. no. verifi

cetur statu

tum in pupil

lo: nisi pro

baret de cō

v. loquēdī

qd. dicit esse

difficile. in. il

lo. casu. dicit

q. procedit

op. Bar. et

quod iuris. cō

fultus h. non

facit fidē de

tali us. loqu

di. et illud cō

filii recitat et

segut pe. de

anch. statim

post mediuz

dicti cōsiliū i

. v. q. dices

de patro; et

ibi etiā dicit

se pro hac p

te. sep. cōla

luisse boñ. et

qd. bar. et fo

lus. sed pro

bart. facit. l.

scuola. j. de

leg. her. pau

in. l. generalē

ter in. hn. C.

de inst. et sub

st. dic. q. do

risto. de ca

sti. et fulg. ibi

pōderat ter.

ibi q. aliud ē

dicere fine

testō. et sic cō

firmat q. sta

tutū de quo

bic p. bar. l.

nō hēt locū

in. pupil. tñ s

statutū dice

ret si decesse

rit fine testō

vel ab itesta

to dicatur

decedere itestat.

. et pro hoc facit ista

etiam h. eum bar. bene ponderauit: q. h. barto. debet p. obari v. s. lo

quendi sed h. eum nō debet probari: q. tex. hic videtur velle q. pupill

hētū p. inttestato: et q. iura que loquūtū de inttestato vendicēt sibi locū

in. pupillo. et ita dicit se plures cōsuluisse. l. videat op. dicti do. chri. so

re in. cōtrarium. et in materia etiāz vide bald. in. l. si orrogator. in antepe

col. de adop. et bal. oio insti. de heredi. que ab inttesta. q. dicit q. statutū lo

hoc q. sint plures rei credendi et debēdi: debet esse eadem res que debeat pluribus: vt. l. si quis id quod de duobus reis. sed in casu nostro non debetur eadem res a pluribus: nec eadē res pluribus. nam quilibet debet suam rez et cuilibet debetur sua res: q. aliud est offendere titum aliud meum. hoc probatur h. ibi cum proprietas eorum z.

s Glo uictu. Cum tribus se sunt bone leges.

Mot. tex. in. l. quod hic. ibi: q. vniuersitas spōpondit z. Ex quo habes q. qui promittit facere aliquid alicui debēt facere suo victu nī cōsuetudo patrie aliter se habeat: vt. l. exce. et quod ibi no. C. loca. C. Op. ad. l. suo victu. de l. opere. in. fi. So. ibi dicit q. libertus debet face resumptus patrono. verū est si patronus nō hz vnde se alat. alias secus: vt. l. suo victu. C. Ultio in. l. q. nisi in. fi. no. arg. q. medicus qui vadit ad aliquē locum pro tanto salario in die d. hēre salarium tēpore itineris.

c Am patronus. Mot. tex. in. fi. ibi in omnibus operis.

m Edicus. Ista ē bona lex quā no. et tene menti.

De suis et legitimis liberis. Rubrica.

C Glo. cōtinuat rubricā. cōtinua: ut in ea.

Ex. l. sequenti.

C Intestatus: an dicat decedere furiosus et ille cuius testim postea ruptum extitit: ut habeat locum statutū anglicanum disponēs q. forensi. in testato ibidē decedēti succedat ecclesia.

A testati. Opp. et vñ q. ille

i facere dicat intestatus: ut. l. is cui. s. fi. s. de testa. So. ibi dicit intestabilis hic intestatus. nā intestabilis est nō men. vnde significat priuationē potentie. vñ dicatur intestabilis qui testari nō pōt. Hic vñ dicit i testatus qd est participiūz quod significat priuationē actus: sed positionē potentie s. primas significationem: q. testari poterat. Per hoc dicit Pe. de bel. pti. erat cōsuetudo in anglia q. si fortis decederet intestatus succederet ecclesia maior. mō deceſſit ibi quidā impubes et furiosus intestatus. Lerte dicit ipse q. ecclesia nō succedit q. p. prie non decedit intestatus: et verba statuti debent intelligi in dubio s. p. p. r. i. a. significatio nē: ut. l. nō aliter. s. de leg. iij. t. l. i. s. si is qui na uem de exerci. per hoc etiā vñ q. statutum ciuitatis quo caueſ q. mater nō succedit filiū ab itesta to vel filiū intestatis q. nō hēt locū in pupillo decedēti qm̄ ille proprie intestatus nō decedit: ut hic. sed in partibus tuscie cōs. vsus loquendi se habet q. etiam ille qui nō pōt facere testamen tu dicatur decedere intestat. et pro hoc facit ista

etiam s. eum bar. bene ponderauit: q. s. barto. debet p. obari v. s. lo quendi sed s. eum nō debet probari: q. tex. hic videtur velle q. pupill hētū p. inttestato: et q. iura que loquūtū de inttestato vendicēt sibi locū in pupillo. et ita dicit se plures cōsuluisse. l. videat op. dicti do. chri. so re in. cōtrarium. et in materia etiāz vide bald. in. l. si orrogator. in antepe col. de adop. et bal. oio insti. de heredi. que ab inttesta. q. dicit q. statutū lo

etiam s. eum bar. bene ponderauit: q. s. barto. debet p. obari v. s. lo quendi sed s. eum nō debet probari: q. tex. hic videtur velle q. pupill hētū p. inttestato: et q. iura que loquūtū de inttestato vendicēt sibi locū in pupillo. et ita dicit se plures cōsuluisse. l. videat op. dicti do. chri. so re in. cōtrarium. et in materia etiāz vide bald. in. l. si orrogator. in antepe

col. de adop. et bal. oio insti. de heredi. que ab inttesta. q. dicit q. statutū lo

etiam s. eum bar. bene ponderauit: q. s. barto. debet p. obari v. s. lo quendi sed s. eum nō debet probari: q. tex. hic videtur velle q. pupill hētū p. inttestato: et q. iura que loquūtū de inttestato vendicēt sibi locū in pupillo. et ita dicit se plures cōsuluisse. l. videat op. dicti do. chri. so re in. cōtrarium. et in materia etiāz vide bald. in. l. si orrogator. in antepe

col. de adop. et bal. oio insti. de heredi. que ab inttesta. q. dicit q. statutū lo

etiam s. eum bar. bene ponderauit: q. s. barto. debet p